

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2944/12
Sarajevo, 10.1.2013. godine

SARAJEVO
10.01.2013 god
01,02-02-1-3/13 #

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

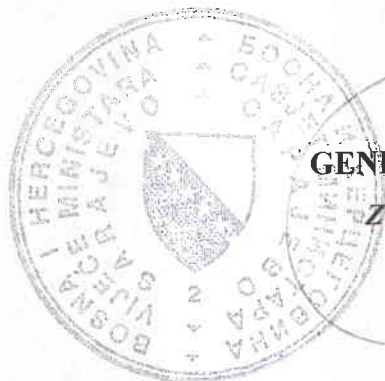
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine,
raseljenim osobama i povratnicima

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 30. sjednici održanoj 4.12.2012. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektroničku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK

Zvonimir Kutleša

PRIJEDLOG

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __sjednici Zastupničkog doma, održanoj __. __ 20__ godine i na __sjednici Doma naroda, održanoj __. __ 20__ godine donijela je

ZAKON O IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE, RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom utvrđuje se definicija izbjeglice iz Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „izbjeglica iz BiH“), raseljene osobe i povratnika, prava i način ostvarivanja prava, način osiguranja sredstava za ostvarivanje prava, struktura i mjerodavnosti institucija u Bosni i Hercegovini za implementaciju ovog zakona, njihova prava i odgovornost, mjerodavnosti Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „Povjerenstvo“) i organizacije Fonda za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „Fond“) i kao i druga pitanja koja se odnose na izbjeglicu iz BiH, raseljenu osobu i povratnika.

Članak 2. (Definicije i pojmovi)

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

a) **„Izbjeglica iz BiH“** je državljanin Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „BiH“) koji se nalazi izvan BiH, a koji je zbog sukoba protjeran sa svog prebivališta ili je nakon 30. 4. 1991. godine napustio svoje prebivalište u BiH i izbjegao u inozemstvo, bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje vjerske, nacionalne, etničke pripadnosti, pripadnosti nekoj socijalnoj skupini ili svojih političkih opredjeljenja i koji se nije vratio u BiH;

b) **„Raseljena osoba“** je državljanin BiH koji se nalazi u BiH, a koji je zbog posljedica sukoba protjeran sa svog prebivališta ili je nakon 30. 4. 1991. godine napustio svoje prebivalište, bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje vjerske, nacionalne, etničke pripadnosti, pripadnosti nekoj socijalnoj skupini ili svojih političkih opredjeljenja i koji se nije vratio u ranije prebivalište, niti je dragovoljno odlučio da se nastani u drugom prebivalištu. Raseljena osoba je i izbjeglica iz BiH koja se vratila u BiH, a nije se ponovo nastanila u ranije prebivalište, niti je izabrala drugo prebivalište u BiH;

c) **„Povratnik“** je izbjeglica iz BiH ili raseljena osoba koja je mjerodavnom tijelu izrazila volju za povratak u ranija prebivališta i koja je u procesu tog povratka, kao i izbjeglica iz BiH i raseljena osoba koja se vratila u svoje ranije prebivalište;

PRIJEDLOG

d) **“Imovina“** je stambena jedinica, nad kojom je izbjeglica iz BiH, raseljena osoba ili povratnik imalo vlasništvo ili stanarsko pravo i u kojoj je izbjeglica iz BiH, raseljena osoba ili povratnik imalo prebivalište, a koje je lišeno tijekom sukoba počevši od 30. 4. 1991. godine;

e) **“Imovina koja se ne može vratiti“** je imovina iz točke d) ovog članka, kojom izbjeglica iz BiH, raseljena osoba ili povratnik nije u mogućnosti faktički raspolagati;

f) **“Kompenzacija-naknada za imovinu koja se ne može vratiti“** je naknada koja pripada izbjeglici iz BiH, raseljenoj osobi i povratniku za imovinu iz toč. d) i e), određena sukladno sa propisanim standardima;

g) **“Zajednički projekti“** su projekti koji se realiziraju putem Fonda, udruženim sredstvima BiH, entiteta, Brčko distrikta BiH i dr., kao i projekti koji se realiziraju temeljem kreditnih zaduživanja kod međunarodnih i domaćih financijskih institucija i projekti koji se financiraju iz donatorskih sredstava, putem Fonda.

U zajedničke projekte ne spadaju posebni projekti koji se izravno financiraju iz proračunskih sredstava BiH, entiteta, Brčko distrikta BiH i dr.;

h) **“Monitoring“** je praćenje implementacije zajedničkih projekata vezanih za realizaciju prava izbjeglice iz BiH, raseljene osobe i povratnika, kao i projekata financiranih iz Proračuna Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH financiranih putem Fonda.

Članak 3. (Mjerodavna tijela)

(1) Mjerodavna tijela BiH za provođenje ovog zakona su:

- a) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: „Ministarstvo“);
- b) Povjerenstvo;
- c) Fond.

(2) Pored tijela iz stavka (1) ovog članka, mjerodavna tijela za provođenje ovog zakona su i tijela entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova i općina.

POGLAVLJE II – STATUSNA PITANJA

Članak 4. (Status)

(1) Status izbjeglice iz BiH uređuje se zakonima zemlje prihvata, sukladno sa međunarodnim konvencijama.

(2) Status raseljene osobe i povratnika uređuje se sukladno sa entitetskim zakonima i drugim propisima entiteta i županija, temeljem ovog zakona.

Članak 5.
(Prestanak statusa raseljenoj osobi)

Raseljenoj osobi prestaje status:

- a) dragovoljnim povratkom u ranije prebivalište;
- b) dragovoljnim izborom drugog prebivališta;
- c) drugim razlozima uređenim zakonima entiteta.

**POGLAVLJE III - PRAVA I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA IZBJEGLICE IZ BIH,
RASELJENE OSOBE I POVRATNIKA**

Članak 6.
(Prava izbjeglice iz BiH i raseljene osobe)

(1) Izbjeglica iz BiH i raseljena osoba ima pravo na:

- a) povratak u ranije prebivalište;
- b) izbor drugog prebivališta;
- c) povrat imovine ili kompenzaciju-naknadu za imovinu koja se ne može vratiti.

(2) Izbjeglici iz BiH i raseljenoj osobi, koja je izabrala drugo mjesto prebivališta, ne ograničava se pravo na povratak u ranije mjesto prebivališta.

(3) Osoba koja je izabrala drugo mjesto prebivališta ne može ograničiti pravo na povratak izbjeglici iz BiH i raseljenoj osobi koja je odlučila vratiti se u svoje ranije mjesto prebivališta.

(4) Prava osoba iz ovog članka ostvaruju se temeljem ovog zakona, zakona entiteta i županija i propisa Brčko distrikta BiH, a način ostvarivanja ovih prava propisuje se podzakonskim aktima.

Članak 7.
(Ostala prava izbjeglice iz BiH, raseljene osobe i povratnika)

(1) Pored prava utvrđenih u članku 6. stavak (1) ovog zakona izbjeglica iz BiH, za vrijeme boravka u zemlji prihvata, ima pravo da:

- a) bude objektivno i sveobuhvatno informirana o stanju u BiH, radi donošenja odluke o povratku u ranije prebivalište ili izboru drugog prebivališta u BiH;
- b) koristi dopunsko školovanje, ukoliko je u zemlji prihvata organizirano od mjerodavnih službi iz BiH;
- c) koristi konzularne i druge usluge službi BiH u zemlji prihvata radi reguliranja svojih prava u BiH i
- d) druga prava regulirana ovim zakonom i drugim propisima u BiH.

(2) Izbjeglica iz BiH svoja prava u zemlji prihvata ostvaruje po propisima zemlje prihvata.

PRIJEDLOG

(3) Pored prava utvrđenih u članku 6. stavak (1) ovog zakona raseljena osoba za vrijeme trajanja statusa i povratnik imaju i druga prava koja se utvrđuju i ostvaruju po propisima entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova ili općina.

Članak 8.

(Pravo na povratak u ranije prebivalište)

(1) Izbjeglica iz BiH i raseljena osoba ima pravo da se slobodno vrati u svoje ranije prebivalište.

(2) Mjerodavna tijela su dužna osigurati da se povratak odvija na siguran i organiziran način, uz punu slobodu kretanja i zaštitu osobne i imovinske sigurnosti.

(3) Ministarstvo, u suradnji sa mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko distrikta BiH, izrađuje godišnji plan kojim osigurava uvjete za povratak, te prati njegovu realizaciju.

Članak 9.

(Pravo na izbor drugog prebivališta)

(1) Izbjeglica iz BiH i raseljena osoba, koja se ne može ili ne želi vratiti, ima pravo na slobodan izbor drugog prebivališta.

(2) Izbor drugog prebivališta je dragovoljan.

Članak 10.

(Pravo na povrat imovine ili kompenzaciju-naknadu za imovinu koja se ne može vratiti)

(1) Izbjeglica iz BiH i raseljena osoba ima pravo na povrat imovine koje je lišena za vrijeme neprijateljstava od 1991. godine, kao i na kompenzaciju-naknadu za imovinu koja se ne može vratiti.

(2) Pod povratom imovine iz stavka (1) ovog člana smatra se potpuna faktička mogućnost izbjeglice iz BiH, raseljene osobe ili povratnika da raspolaže svojom imovinom.

(3) Izbjeglica iz BiH, raseljena osoba i povratnik imaju pravo na kompenzaciju-naknadu za imovinu koja se ne može vratiti, na način kako je utvrđeno ovim zakonom.

POGLAVLJE IV – VRSTA POMOĆI

Članak 11. (Pomoć za povratak)

(1) Izbjegllici iz BiH i raseljenoj osobi koja se vraća u svoje ranije prebivalište osigurava se pomoć:

- a) u obnovi uništene i oštećene imovine u svrhu povratka sukladno sa propisanim standardima;
- b) u obnovi ratom oštećene komunalne, socijalne i druge infrastrukture;
- c) druge oblike pomoći u povratku s ciljem ekonomske, socijalne, pravne i drugih oblika održivosti povratnika.

(2) Izbjegllici iz BiH i raseljenoj osobi koja se vraća u svoje ranije mjesto prebivališta, ali zbog objektivnih razloga ne može se vratiti na adresu ranijeg mjesta prebivališta, može se, u izuzetnim slučajevima, a s ciljem ostvarenja pomoći za pristup pravu na povratak, odobriti relokacija na drugu adresu unutar ranijeg mjesta prebivališta, što će biti propisano Uputstvom koji će donijeti ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: „Ministar“) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 12. (Pomoć kod izbora drugog prebivališta)

(1) Izbjegllica iz BiH i raseljena osoba koja je izabrala drugo prebivalište u BiH, putem kompenzacije-naknade za imovinu koja se ne može vratiti, može izabrati jednu od vrsta pomoći kako slijedi:

- a) pomoć u obnovi uništene i oštećene stambene jedinice u prebivalištu iz 1991. godine;
- b) pomoć u izgradnji stambene jedinice u novom prebivalištu u BiH, u obimu pripadajućeg prava na pomoć sukladno sa propisanim standardima.

(2) Pravo na pomoć iz stavka (1) točka b) ovog zakona ostvaruje se uz prethodno osiguranu građevinsku parcelu i potrebnu dokumentaciju.

(3) Ostvarena pomoć iz stavka (1) ovog članka, ne sprječava izbjeglicu iz BiH i raseljenu osobu da potražuje i druga prava temeljem drugih važećih propisa.

POGLAVLJE V – UTVRĐIVANJE KORISNIKA I PRIPREMA PROJEKATA

Članak 13. (Utvrdjivanje korisnika)

Ministarstvo osigurava punu ravnopravnost u pristupu pravima korisniku pomoći, izbjegllici iz BiH, raseljenoj osobi i povratniku (u daljnjem tekstu: „korisnik“) na cijeloj teritoriji BiH.

Članak 14.
(Opći uvjeti za utvrđivanje korisnika)

(1) Opći uvjeti za utvrđivanje korisnika su:

- a) da je korisnik na dan 30. 4. 1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet zahtjeva;
- b) da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo korisnika nad stambenom jedinicom, koja je predmet zahtjeva, a u kojoj je imao prebivalište na dan 30. 4. 1991. godine;
- c) da stambena jedinica korisnika, koja je predmet zahtjeva, nije prodana, zamijenjena ili prenesena na neki drugi način počev od 30. 4. 1991. godine;
- d) da stambena jedinica korisnika iz 1991. godine, koja je predmet zahtjeva, ne zadovoljava propisane standarde o minimumu stambenih uvjeta;
- e) da korisnik ili član njegovog sadašnjeg domaćinstva nije primio pomoć dovoljnu da zadovolji propisane standarde;
- f) da korisnik ili član njegovog sadašnjeg domaćinstva nema na teritoriji BiH drugu stambenu jedinicu, koja zadovoljava propisane standarde.

(2) Pored općih uvjeta iz stavka (1) ovog članka, Ministarstvo će, u koordinaciji sa mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko distrikta BiH, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, podzakonskim aktima propisati način ostvarivanja prava na pomoć, standarde i procedure kojima se osigurava poštivanje općih uvjeta, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od strane korisnika.

(3) Ministarstvo će, u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, u koordinaciji sa mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova i općina, donijeti posebno uputstvo i izraditi jedinstvenu listu korisnika, prema vrsti pomoći na razini BiH, koja će biti temelj za trajno rješavanje pristupa pravu na dom.

(4) U cilju zakonitog i efikasnog korištenja pomoći, Ministarstvo će, u suradnji sa mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova i općina, voditi centralnu evidenciju o korisnicima i istu redovito ažurirati i razmjenjivati sa mjerodavnim ministarstvima i tijelima uprave na svim razinama vlasti.

Članak 15.
(Priprema projekata)

(1) U cilju ostvarivanja prava iz članka 6. stavak (1) ovog zakona, Ministarstvo putem entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova i općina i drugih vladinih i nevladinih domaćih i međunarodnih organizacija i institucija, prikuplja i priprema odgovarajuće projektne prijedloge.

(2) Projektne prijedloge iz stavka (1) ovog članka, nakon evaluacije, Ministarstvo u formi godišnjeg plana predlaže Povjerenstvu i Vijeću ministara BiH na razmatranje i odlučivanje.

POGLAVLJE VI – SREDSTVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZBJEGLICE IZ BIH, RASELJENE OSOBE I POVRATNIKA

**Članak 16.
(Izvori sredstava)**

(1) Sredstva za ostvarivanje prava izbjeglice iz BiH, raseljene osobe i povratnika iz članka 6. stavak (1) ovog zakona osiguravaju se:

- a) iz Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine;
- b) iz proračuna entiteta, Brčko distrikta BiH, proračuna županija i općna;
- c) iz kredita, osiguranih za ove namjene od međunarodnih finansijskih institucija;
- d) od finansijske i druge pomoći zemalja prihvata izbjeglica iz BiH;
- e) od međunarodnih i domaćih donacija i
- f) drugih izvora financiranja.

(2) Sredstva iz stava (1) ovog člana, koja se odobravaju za zajedničke projekte na nivou BiH, iskazuje Ministarstvo, a realizuju se putem Fonda.

(3) Sredstva za ostvarivanje prava izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika, u visini od najmanje 2% od svog proračuna, sve do potpune provedbe ciljeva iz Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, osiguravaju se u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko distrikta BiH, kantona, gradova i općina, a koordiniranje aktivnosti na planiranju i raspoređivanju sredstava za zajedničke projekte, vršit će se putem Ministarstva i Komisije.

POGLAVLJE VII – MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BIH

**Članak 17.
(Mjerodavnosti za provođenje Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini)**

(1) Sukladno sa mjerodavnostima iz Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine, Ministarstvo svoje zadatke obavlja na način koji garantira jednakopravnost izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika.

(2) Ministarstvo koordinira, usmjerava i nadzire u okviru Povjerenstva, aktivnosti entiteta i drugih institucija u BiH odgovornih za provođenje politike u oblasti provedbe Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, projekata rekonstrukcije i osiguranja drugih uvjeta za održiv povratak, procjenjuje stanje i putem regionalnih centara u svom sastavu vrši monitoring provođenja projekata iz članka 2. ovog zakona, osiguravajući na taj način odgovarajuću harmonizaciju i jednakopravnost pristupa pravima izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika na cijeloj teritoriji BiH.

PRIJEDLOG

(3) U cilju realizacije aktivnosti iz okvira svojih mjerodavnosti Ministarstvo, u suradnji sa mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko distrikta BiH, županija, gradova i općina, objedinjava i analizira programe, planove i izvješća resornih ministarstava i službi entiteta i Brčko distrikta BiH u svezi provođenja Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, te priprema i predlaže odluke o zajedničkim projektima, koje donosi Povjerenstvo sukladno sa svojim mjerodavnostima.

(4) Način realizacije projekata iz ovog članka, propisuje se podzakonskim aktima koje donosi Ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

POGLAVLJE VIII – POVJERENSTVO ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE BIH

Članak 18. (Povjerenstvo)

(1) U cilju osiguranja ravnopravne regionalne, lokalne i nacionalne zastupljenosti i efikasnijeg provođenja i koordinacije aktivnosti na implementaciji Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, osniva se Povjerenstvo.

(2) Povjerenstvo je mjerodavno za:

- a) osiguranje neophodnih sredstava za realizaciju zajedničkih projekata;
- b) izbor zajedničkih projekata u cilju trajnog rješavanja potreba izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika, koje Ministarstvo predloži Povjerenstvu na razmatranje, a koji se realiziraju putem Fonda;
- c) donošenje odluka za financijsku realizaciju izabranih projekata putem Fonda;
- d) razmatranje ukupnog stanja u pogledu realizacije Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i s tim u svezi i izvješća Ministarstva, entitetskih ministarstava i Vlade Brčko distrikta BiH;
- e) razmatranje izvješća o realizaciji projekata, koje Fond i Ministarstvo, podnose u pogledu upravljanja sredstvima i financijske realizacije odobrenih projekata.

Članak 19. (Sastav Povjerenstva i učešće u radu)

(1) Povjerenstvo se sastoji od devet članova, od kojih su po tri člana Povjerenstva iz reda svakog od konstitutivnih naroda BiH.

(2) Ministarstvo predlaže četiri člana, od kojih je jedan član predsjednik Povjerenstva, resorna ministarstva entiteta predlažu po dva člana, a Brčko distrikt BiH predlaže jednog člana Povjerenstva. Ministar, entitetski ministri za pitanja izbjeglih i raseljenih osoba i šef Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja su po službenoj dužnosti obvezni članovi Povjerenstva.

(3) Predložene članove Povjerenstva iz stavka (2) ovog članka odlukom imenuje Vijeće ministara BiH.

**Članak 20.
(Odlučivanje)**

Povjerenstvo donosi odluke konsenzusom, a ukoliko se ne može postići konsenzus, odluka se smatra usvojenom kada za odluku glasaju po dva člana Povjerenstva iz reda sva tri konstitutivna naroda BiH.

**Članak 21.
(Način rada i izvješćivanja)**

- (1) Način rada Povjerenstva uređuje se Poslovníkom o radu Povjerenstva koji se donosi na prvoj, konstituirajućoj sjednici Povjerenstva.
- (2) Povjerenstvo radi u sjednicama koje se, u pravilu, održavaju u Sarajevu, a uz suglasnost članova Povjerenstva, mogu se održavati i u drugim mjestima u BiH.
- (3) Povjerenstvo podnosi izvješće o radu Vijeću ministara BiH najmanje jednom godišnje.

**Članak 22.
(Financiranje i potpora radu Povjerenstva)**

- (1) U cilju pružanja stručno-administrativne i tehničke potpore Povjerenstvu i osiguravanja javnosti njenog rada, Ministar svojom odlukom osniva Odjel za potporu u radu Povjerenstva.
- (2) Naknade za rad Odjela za potporu u radu Povjerenstva i članova Povjerenstva, bit će regulirane sukladno sa Zakonom o plaćama u institucijama Bosne i Hercegovine i podzakonskim aktima donesenim temeljem istog.
- (3) Financijska sredstva za rad Povjerenstva osigurat će se u proračunu Ministarstva.

POGLAVLJE IX - FOND ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE BOSNE I HERCEGOVINE

**Članak 23.
(Organizacija Fonda)**

Ovim zakonom, Fond za povratak BiH organizira se kao Fond, kao samostalna upravna organizacija, s ciljem finansijske potpore aktivnostima na trajnom rješavanju pristupa pravima izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika.

Članak 24.
(Upravljanje i način rada)

- (1) Postupak za izbor, imenovanje i razrješenje, status i ovlaštenja ravnatelja Fonda, kao i upravljanje i način rada Fonda vrši se sukladno sa važećim propisima u BiH koji se odnose na državnu upravu, državnu službu i ovim zakonom.
- (2) Fondom rukovodi ravnatelj, koji upravlja proračunskim sredstvima Fonda.
- (3) Fond je odgovoran za financijsku realizaciju zajedničkih projekata, koje svojom odlukom izabere Povjerenstvo, na prijedlog Ministarstva, i posebnih projekata koje svojom odlukom odobri Ministarstvo.
- (4) Unutarnja organizacija Fonda uređuje se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji koji usvaja Vijeće ministara BiH.
- (5) Fond predlaže Pravilnik o načinu financijske realizacije projekata i druge podzakonske akte koje donosi Vijeće ministara BiH.
- (6) Fond najmanje dva puta godišnje podnosi izvješće o financijskoj realizaciji odobrenih projekata Ministarstvu, Povjerenstvu i zatim Vijeću ministara BiH, skupa sa mišljenjem Ministarstva i zaključcima Povjerenstva po tom pitanju.

Članak 25.
(Financiranje)

- (1) Financijska sredstva za realizaciju projekata za trajno rješavanje stambenih i drugih pitanja povratnika i drugih raseljenih i izbjeglih osoba, osiguravaju se u proračunu Ministarstva i proračunima drugih razina vlasti, ukoliko se radi o zajedničkim sredstvima.
- (2) Sredstva namijenjena za zajedničke projekte iz stavka (1) ovog članka, posebnim sporazumom mogu se udružiti u svrhu zajedničkog financiranja projekata putem Fonda.
- (3) Izvori finansiranja projekata putem Fonda mogu uključiti i kreditna sredstva, domaća i međunarodna donatorska sredstva, dobrovoljne priloge, te druge raspoložive izvore, a koja su namijenjena za realizaciju prava iz Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini .
- (4) Fond ima poseban podračun u okviru jedinstvenog računa trezora.

Članak 26.
(Korištenje sredstava)

(1) Sredstva namjenjena za ostvarivanje prava iz članka 6. ovog zakona, putem Fonda koriste se isključivo u svrhu realizacije projekata koje svojom odlukom odobri Povjerenstvo ili Ministarstvo.

(2) Financijska realizacija odobrenih zajedničkih projekata vrši se sukladno sa Pravilnikom o načinu financijske realizacije projekata iz članka 24. stavak (5) ovog zakona.

(3) Nadzor nad financijskim poslovanjem Fonda vrše Ministarstvo financija i trezora BiH i Ured Generalnog revizora financijskog poslovanja institucija BiH.

POGLAVLJE X – KAZNENE ODREDBE I ZABRANA DISKRIMINACIJE

Članak 27.
(Kaznena odgovornost)

Sprječavanje ili neopravdano odgađanje ostvarivanja prava izbjeglice iz BiH, raseljene osobe ili povratnika od strane osoba uposlenih u državnim, entitetskim, tijelima Brčko distrikta BiH, županijskim, gradskim i općinskim tijelima mjerodavnim za realizaciju zahtjeva izbjeglice iz BiH, raseljene osobe ili povratnika, u pogledu ostvarivanja njihovih prava, kao i od strane drugih osoba koji sprječavaju ili neopravdano odgađaju ostvarivanja ovih prava, povlači odgovornost sukladno sa važećim propisima.

Članak 28.
(Zabrana diskriminacije)

Pored prava koja izbjeglici iz BiH, raseljenoj osobi i povratniku pripadaju temeljem ovog zakona i zakona entiteta, izbjeglica iz BiH, raseljena osoba i povratnik uživaju ista prava i slobode garantirane međunarodnim propisima i zakonima BiH i entiteta kao i drugi građani BiH i neće biti diskriminirani od uživanja bilo kojeg prava po bilo kojoj osnovi.

POGLAVLJE XI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.
(Usklađivanje propisa)

Entitetska tijela će, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti svoje zakone sa ovim zakonom.

Članak 30.
(Primjena važećih propisa)

Do donošenja podzakonskih akata za provođenje ovog zakona primjenjivat će se podzakonski akti doneseni temeljem Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/99, 21/03 i 33/03), ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Članak 31.
(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/99, 21/03 i 33/03).

Članak 32.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj ____ / ____
____. ____ . 2012.
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

Nacrta zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima

a) Ustavno-pravni temelj

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u članku III. 1. f) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem su politika i reguliranje pitanja imigracije, izbjeglica i azila u mjerodavnosti institucija BiH, a u svezi sa člankom IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na temelju Ustava Bosne i Hercegovine, mjerodavna za donošenje zakona. Također pravni temelj je sadržan u članku II 5. Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem sve izbjeglice i raseljene osobe imaju pravo da se vrate u svoje domove. Oni imaju pravo, sukladno sa Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma, da im se vrati imovina koje su bili lišeni za vrijeme neprijateljstava 1991. godine i da dobiju kompenzaciju za svu takvu imovinu, koja im ne može biti vraćena. Sve obveze ili izjave u svezi sa takvom imovinom, koje su date pod prisilom, ništavne su.

b) Razlozi za donošenje Zakona

Člankom 12. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09) definirana je mjerodavnost Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine. Pored drugih mjerodavnosti u smislu Aneksa VII DMS i trajnog rješavanja pristupa pravima izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba, projekata rekonstrukcije i osiguranja drugih uvjeta za osiguranje trajnih rješenja za izbjeglice iz BiH i raseljene osobe u BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, koordinira i usmjerava politiku kojom se osigurava jednoobrazno i usklađeno realiziranje ciljeva Aneksa VII DMS na cijeloj teritoriji BiH, vrši monitoring implementiranja zajedničkih projekata putem uspostavljenih regionalnih centara Ministarstva, a svoje zadatke obavlja na način koji garantira jednakopravnost izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba.

Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odnosno Dejtonskog mirovnog sporazuma (DMS) propisano je da, sve izbjeglice i raseljene osobe imaju pravo slobodno se vratiti u svoje domove. Imaju pravo na povrat imovine koje su lišeni tijekom neprijateljstava od 1991. godine i na naknadu za imovinu koja im se ne može vratiti.

Svjesni problema u primjeni odredbi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (DMS) kao i činjenice da je ostalo još dosta toga da se učini kako bi svi bosanskohercegovački građani u potpunosti uživali nesmetan pristup svim pravima koja su definirana u Aneksu VII DMS, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je izradilo Revidiranu strategiju Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

U okviru rada na Revidiranoj strategiji, posebna radna podskupina je radila analizu ustavnih i zakonskih rješenja, u svezi sa pitanjima prava na naknadu štete raseljenim osobama, izbjeglicama i povratnicima kao i pravom na izbor drugog mjesta prebivališta, što je rezultiralo prijedlogom rješenja koja su prilikom razmatranja Revidirane strategije dorađena i dopunjena i na Vijeću ministara BiH, nakon čega je ista prosljeđena u parlamentarnu proceduru.

Revidirana Strategija je usvojena na 47. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i ista je objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj: 78/10.

Paralelno sa rješavanjem pitanja povratka i obnove imovine i infrastrukture u svrhu pomoći raseljenim osobama u BiH, usvajanjem Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, mjerodavne institucije dobile su zadaću da se pripreme novi i prilagode postojeći propisi iz predmetne oblasti. Predloženim nacrtom Zakona će se urediti obim prava i način njihovog rješavanja, kao i institucije i procedure koje će omogućiti pristup

pravu na obnovu i povratak, pravo na naknadu štete, kao način rješavanja stambenog pitanja, odnosno pristupa pravu na dom i pravu na izbor drugog mjesta prebivališta.

Također ovim nacrtom Zakona se uređuju i pitanja koja se odnose na mjerodavnost za utvrđivanje statusa raseljene osobe i povratnika, prestanak statusa, vrste pomoći, utvrđivanje korisnika i priprema projekata, sredstva za ostvarivanje prava izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba, mjerodavnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe, Fonda za izbjeglice i raseljene osobe BiH, krivične odredbe i zabranu diskriminiranja.

Sukladno strateškim opredjeljenjima, a temeljem odredbi Aneksa VII DMS i Ustava BiH, izbjeglicama iz BiH, raseljenim osobama i povratnicima, bit će omogućeno pravo na povratak, pravo na izbor mjesta prebivališta i pravo na kompenzaciju za imovinu koja se ne može vratiti raseljenim osobama i povratnicima. U ovom smislu, bilo je potrebno napraviti značajne promjene u važećem Zakonu koji je uređivao predmetnu problematiku, tako da su u odnosu na širi obim novim nacrtom Zakona ponuđenim rješenjima, izmjenjene i dopunjene i mjerodavnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe. Fond za povratak postat će Fond za izbjeglice i raseljene osobe, a sredstva za povratak ubuduće će biti sredstva za rješavanje prava raseljenih osoba i izbjeglica iz Aneksa VII DMS.

c) Principi na kojima je zasnovan Nacrt zakona

„Strategija Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma“, koja je sačinjena krajem 2002. godine, prvi je zajednički, okvirni dokument na razini Bosne i Hercegovine kojim se definiraju ciljevi i planiraju potrebite akcije i reforme u pravcu konačnog realiziranja odredbi Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH.

Strategijom su utvrđeni sljedeći strateški ciljevi: dovršenje procesa povratka izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba u BiH, realiziranje povrata imovine i stanarskih prava, dovršenje procesa rekonstrukcije stambenih jedinica za potrebe povratka i osiguranja uvjeta održivog povratka i procesa reintegriranja u BiH.

Predmetni nacrt Zakona se temelji na načelima transparentnosti, efikasnosti, ekonomičnosti i jednakopravnosti svih izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika prilikom ostvarivanja njihovih prava utvrđenih međunarodnim sporazumima, Aneksom IV i Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i strateškim ciljevima iz Revidirane Strategije za provedbu Aneksa VII DMS.

Obzirom da su pitanja izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba i povratnika, kao i pristup pravima ovih kategorija građana BiH, u stvari pitanja podijeljene mjerodavnosti između institucija BiH, entiteta, županija i općina u BiH, ovaj nacrt Zakona na okvirnim principima, uređuje pitanja definicija, pripadajućih prava, mjerodavnosti institucija za osiguranje pristupa pravima ovim kategorijama stanovništva, kao i načina financiranja i procedura za pristup pravima.

d) Potrebna financijska sredstva za provođenje Nacrta zakona

Potrebna financijska sredstva za provođenje Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima izražena su u Revidiranoj Strategiji Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Prema Revidiranoj Strategiji, koja je usvojena od Parlamentarne skupštine BiH, za provedbu plana suštinskog okončanja procesa povratka potrebno je osigurati ukupno 1,3 milijarde konvertibilnih maraka, od čega oko 900 milijuna konvertibilnih maraka za obnovu stambenih jedinica i oko 400 milijuna konvertibilnih maraka za obnovu prateće komunalne infrastrukture.

Na 45. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, koja je održana 4. 2. 2009. godine donijet je zaključak kojim se zadužuje Vijeće ministara-Ministarstvo financija i trezora da pokrene proceduru za osiguranje 400 milijuna konvertibilnih maraka kreditnih sredstava za potrebe

financiranja povratka izbjeglih i raseljenih osoba i projekte održivog povratka. Ovakav zaključak, Parlamentarna skupština BiH, ponovila je još jednom, prilikom usvajanja Zakona o popisu stanovništva, kojom prilikom su zadužena mjerodavna ministarstva, na razini BiH, da osiguraju 500 milijuna konvertibilnih maraka kreditnih sredstava za potrebe financiranja prava iz Aneksa VII DMS.

U tijeku je odobravanje kredita Razvojne banke Vijeća Europe u iznosu od 40 milijuna eura za program rješavanja pitanja kolektivnih centara i alternativnog smještaja u BiH, kredita kod OPEC Fonda (7 milijuna eura) i kredita kod Saudijskog razvojnog fonda u iznosu od 18 milijuna američkih dolara.

Dodatno, u a u svezi sa rješavanjem raseljeničko-izbjegličkih pitanja između Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Hrvatske i Republike Srbije, na Donatorskoj konferenciji održanoj 24. 4. 2012. godine u Sarajevu, osiguran je iznos oko 300 milijuna eura, od ukupno traženih oko 580 milijuna eura, od čega Bosni i Hercegovini treba da pripadne iznos od oko 101 milijun eura na ime rješavanja izbjegličko-raseljeničke problematike.

Entiteti i Brčko distrikt BiH, izdvajaju ukupno oko 45 milijuna konvertibilnih maraka godišnje u svojim proračunima za ove namjene.

Uz sva gore iskazana i do sada osigurana sredstva, Bosna i Hercegovina i dalje ima veliki debalans između mogućnosti i stvarnih potreba u predmetnoj oblasti, što bi se uz aktivnije učešće svih mjerodavnih razina vlasti u BiH, moglo prevazići i osigurati financiranje i rješavanje ovog pitanja, približno u roku kako je to predviđeno Revidiranom Strategijom za provedbu Aneksa VII DMS.

e) Provođenje konzultacija

U svezi sa provođenjem konzultacija iste su organizirane u gradovima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (Sarajevo, Mostar, Tuzla, Banjaluka, Bijeljina,) i Brčko distriktu BiH sa mjerodavnim entitetskim i županijskim ministarstvima u čijoj su mjerodavnosti pitanja izbjeglica i raseljenih osoba kao i predstavnicima nevladinog sektora.

Sukladno sa pravilima prilikom obavljanja konzultacija na web stranici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH objavljen je Prednacrt Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama kako bi svi zainteresirani bili u prigodi uputiti svoje komentare.

Također, sukladno sa Pravilima za konzultacije prilikom izrade pravnog propisa, Prednacrt Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama je izravno dostavljen zainteresiranim organizacijama i pojedincima. Tim za izradu propisa Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH je objedinio sve komentare i prijedloge i nakon razmatranja istih, uvrstio one primjedbe i komentare koje je smatrao opravdanim. Prilikom podnošenja nacrta pravnog propisa Vijeću ministara na usvajanje dostavit ćemo izjavu da su ispunjene obveze u pogledu konzultacija, utjecaja propisa na javnost, obrazloženje odluke u obliku konzultacija i opis konzultacija koje su izvršene i izjavu Ministarstva da je postupljeno sukladno sa komentarima.

f) Način izvršenja Nacrta zakona

Aktivnosti vezane za pristup pravu na obnovu i povratak, pravo na naknadu štete, kao način rješavanja stambenog pitanja, odnosno pristupa pravu na dom i pravu na izbor drugog mjesta prebivališta, pitanja utvrđivanja statusa izbjeglice iz BiH, raseljene osobe i povratnike, prestanak statusa, vrste pomoći, utvrđivanje korisnika i priprema projekata, sredstva za ostvarivanje prava izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba, mjerodavnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe, Fonda za izbjeglice i raseljene osobe, bit će realizirane u suradnji sa entitetskim ministarstvima mjerodavnim za oblast izbjeglica i raseljenih osoba, te mjerodavnih županijskih ministarstava i općinskih službi, kao i službi Brčko distrikta BiH.